

LNF pārstāvjiem, atbalstītājiem, latviešu sabiedrībai
Padarītais un ieceres
Andreja Eglīša
Latviešu Nacionāla Fonda
INFORMĀCIJAS IZDEVUMS

1947 – 2015

Nr 53

Latviešu Nacionālais Fonds
Organizācijas Nr. 802009-8490
Postgiro 351482 – 5
Sarakstei: Zviedrijā c/o Strautmane,
Olof Palmes gata 16, 111 37 Stockholm,
Latvijā: Remīnes iela 4, Rīga LV-1006
Facebook – Andrejs Eglītis Lettiska Nationella Fonden

Darbvedības tālruni:
Stokholmā: Gabriela Balode +4687249941
Zita Dzelzkalēja +46734164703
Rīgā: Inese Levāne +37126829773
Māra Strautmane +37126583334
Anna Šmite +37167454845
E-pasts:andrejaeglisa.lnf@gmail.com

DIEVS, SVĒTI LATVIJU VALSTS SVĒTKOS 18.NOVEMBRĪ!

Andreja Eglīša dzimšanas dienā jauns kapakmens iesvētīts Ļaudonā

„Es vienmēr esmu gribējis būt mājās”, Andreja Eglīša vārdi sagaida ienācējus Ļaudonas vidusskolā, kura pirms trim gadiem saņēma Andreja Eglīša vārdu. Pie sienām Andreja Eglīša fotogrāfija un informācija par viņu. Skolēni laipni sveic katru ienācēju.

Kā katru gadu AELNF pārstāvi Andreja Eglīša dzimšanas dienā viesojas skolā. Šogad skolēni no 4. līdz 9.klasei skolas aulā skatījās izvēlumu no filmas par Andreju Eglīti. Ieva Graufelde pirmo reizi viesojas skolā un dalījās savās atmiņās par Andreja Eglīti. Viņa cita starpa pastāstīja, kā viņa deviņus mēnešus uz rakstāmmašīnas pārrakstīja izsūtīto vārdus no grāmatas „These names accuse” pirmā izdevuma jaunam izdevumam, kas iznāca 1982.gadā. Rādījām fotogrāfijas no Andreja dzīves un darba Zviedrijā. Pavasarī ar Pēteri Inīnbergu bijām šeit skolā ar izstādi par tūkstošiem bēgļu, kas devās pāri Baltijas jūrai 1944-45.gados. Stāstījām, kāpēc un kā tas notika, un, ka arī Andrejs Eglītis bija spiests atstāt dzimteni zvejnieku laivā. Viņš 8.maija vakarā izbrauca no Liepājas lai nākamajā dienā ap pusdienas laiku izkāptu Gotlandes krastā Hervikā. Skolēni šos stāstus nav aizmirsuši. Skolai varējām uzdāvināt jauno albūmu „Baltijas bēgļi Gotlandē” latviešu un angļu valodās ar izlasi no Dāvida Holmerta foto krājuma par bēgļu uzņemšanu un aprūpēšanu Gotlandes salā (albūma sastādītāji Māra Zirnīte un Aivars Lielbārdis). Kopā ar skolēniem devāmies uz kapiem pie Andreja. Kā vienmēr, skolēni lasīja Andreja dzeju, atskanēja mūzika, dziesmas un uzrunas.

Šogad Andreja kapa piemineklis ir papildināts ar zviedru granīta kapa akmeni ar iekaltu krusta zīmi un ozolkoka solu ērtai sēdēšanai pie kapa. Arhitekts Dainis Bērziņš pastāstīja, ka gan redzējis Andreju staigājam pa Rīgas ielām, bet iepazinies ar viņu, lasot viņa dzeju. Viņš apliecināja, ka viņam tas ir liels gods tik izcilas, patiesas personības kapa vietu padarīt ievērojamāku un aicināja jauno paaudzi turēt dzejnieku kā piemēru! Prāveste Ieva Graufelde kapa pieminekli iesvētīja un visi kopā dziedājām „Ved

Kapakmeņa iesvētīšana

Viesi pie kapa

mani Dievs". Metās jau krēsla, un mēs steidzīgi devāmies atpakaļ uz skolas siltajām telpām. Rudens lika sevi manīt. Sirsnīgā diena beidzās ar dzīvām sarunām pie dzimšanas dienas mielasta galda.

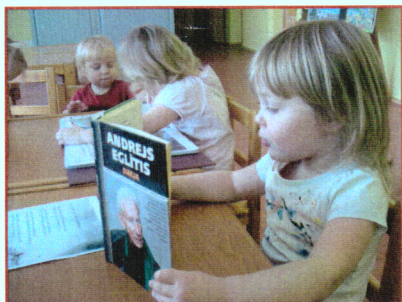
Kā katrā dzejnieka dzimšanas dienā skolā ir noticis konkurss, un šogad uzdevums bija no uzdotiem dzejnieka vārdiem izlasīt domu graudus, izvēlēties vienu un to aprakstīt saviem vārdiem. Labākie darbi ir piestiprināti pie sienas apskatei līdz žūrija-skolotāji paziņos uzvarētājus. Šai telpā ir arī apskatāma plaša informācija par Andreju Eglīti, kā arī par Teodoru Reiteru.

Radošais darbs izejot no Andreja Eglīša vārdiem

„Tavas rokas dzimušas glāstam – mīlestībai un piedošanai.

Ievads Dzīve nesastāv tikai no naudas, karjeras vai darba. Dzīvē ir daudz, kas svarīgāks. **Iztirzājums** Arvien biežāk mēs aizmirstam, ka galvenais ir mīlestība, kopā būšana un uzticēšanās. Dzīve ir pārāk īsa, lai turētu uz kādu ļaunu prātu vai ienīstu. Ir jāpiedod tiem, kuri izdarīja ļaunu, jo tikai patiesi laimīgs cilvēks spēj pilnvērtīgi mīlēt. Nevajag turēt ļaunu prātu uz cilvēku un jāpiedod, jo varbūt kādreiz tieši tu būsi tas cilvēks, kurš gaidīs piedošanu. Vēli labu saviem ienaidniekiem un smaidi, jo viss ko tu dari, nāks atpakaļ. Centies darīt tikai labu un nedomā ļaunu.

Nobeigums Es vēlos, lai visā pasaulē būtu miers un pats galvenais – lai mīlestība un satiecība starp valstīm un tās iedzīvotājiem.

Bērnu dārzā „Brīnumzaķis” dzejnieka dzimšanas dienā bērni jau rīta pusē bija nolikuši ziedus pie dzejnieka kapa. Telpās deg svecītes pie dzejnieka attēla un tiek lasīta viņa dzeja. Šoreiz mūs „Kaķa grupa” priecē ar dziesmiņu par pieciem kukainīšiem. Tas ir šausmu stāsts, jo visi, viens pēc otra, iet bojā!

AELNF Atbalsti ģimenēm un stipendijas studentiem

No Latvijas vēl arvien plūst prom gados jauni cilvēki. Iemesli ir dažādi, bet visbiežāk tiek minēti ekonomiski grūtie apstākļi, bet arī izglītības līmeņa kritums. Valstij sekas starp citām ir skolu slēgšanas (2) un pārorganizēšanas (10).

AELNF priecājas par šī gada stipendiātiem. Pēc skaita tie ir 6 no dažādiem Latvijas novadiem – Madonas, Alūksnes, Valmieras, Rūjienas (2) un no Rīgas. Viena stipendiāte veiksmīgi pabeidza studijas „Liels paldies par atbalstu, tā tiešām bija liela svētība. Lai Dievs Jūs svētī un palīdz arī turpmāk Jūsu darbos”. Viens jauns stipendiāts ir pieņemts. Šogad kopējā atbalstu summa būs 50.000 zv. kronas gadā.

Atbalstītās ģimenēs dzīvo Dundagas, Jelgavas, Līvānu, Lubānu, Madonas un Ropažu novados! Atbalsti arī doti bērniem apgrūtinātos apstākļos un bāreņiem. Ļaudonas skolas internātā 16 bērni saņem brokastis un vakariņas. Kopīgā summa ir 70.000 zv kronas gadā.

piemiņas taka „Ceļš pie Andreja Eglīša”

Bēgļu avots Gotlandē pie Kathamarsvīkas 1945., 1965. un 2015.gadā

1945. gadā bēgļus no Latvijas, kuri ieradās Hervīkas ostā, izmitināja Kathamarsvīkā un tās apkārtnē.

Kādā dienasgrāmatā rakstīts: „Gaidot ziņu, kas ar mums tālāk notiks, klidām pa piekrastes īpatnējo dabu. Klintīs atradām avotu. Lai kavētu laiku izveidojām akmeņu mūri ap avotu, kāpnes no lielceļa uz avotu, klintī iekalām vārdus zviedru valodā „Latviešu bēgļi 1945.gada maijā” kā arī iedēstījām ozolu”. Šajā darbā piedalījās arī Andrejs Eglītis. Piemiņas zīme ir veltīta Gotlandes iedzīvotājiem kā paldies par laipno uzņemšanu un bēgļu aprūpēšanu.

1965.gadā pie Bēgļu avota kuplā skaitā pulcējās latvieši un vietējie iedzīvotāji, lai atzīmētu pagājušos divdesmit gadus trimdā. Neviena

toreiz nedomāja, ka padomju okupācija pastāvēs tik ilgi. Estergārnas baznīcā tika noturēts piemiņas dievkalpojums, Slītes ostā pie mola tika pielikta piemiņas plāksne un pie bēgļu avota tika iestādīts sēru vītols. Pie stādīšanas piedalījās LNF padomes priekšsēdis V. Ģinters un Akadēmiskās organizācijas „Liduma” pārstāvis A.Teivēns.

Sēru vītols izauga liels un kupls. Daudzi tautieši gadu gaitā ir apmeklējuši šo piemiņas vietu. Vietējie iedzīvotāji ir palīdzējuši to apkopt, jo tikai nedaudzi latvieši apmetās uz dzīvi Gotlandē. Tāpēc lielu sašutumu izraisīja ziņa, ka sēru vītols neskaidru iemeslu dēļ pirms pāris gadiem ticis nozāģēts. Biedrības „Gotlande-Latvija” locekles Margita Sēderberga un Brit-Mari Klintstrēma panāca atļauju nocirstā koka vietā iestādīt jaunu. 9.augustā atkal pulcējās latvieši un vietējie iedzīvotāji, lai iestādītu jaunu sēru vītolu. Tāpat kā pirms 50 gadiem piedalījās Pēteris Jansons, bēgļu pārvedējs, un LNF pārstāve. Pie kafijas galda Borgvikas viesnīcā, kurā kara laika tika izmitināti bēgļi, klātesošie dalījās ar savām atmiņām par bēgļu laivām Gotlandes krastos kara laikā. Ar to arī saulainā un sirsnīga diena bija galā!

no kreisas: novadpētniecības biedrības Estergarnā priekšsēdis Jāns Obergss, Margita Sēderberga, Borgvikas īpašnieks Bjerns Hokansons, bēgļu pārvedējs Pēteris Jansons, AELNF Māra Strautmane, Brit-Mari Klintstrēma, Valdis Lūsis

**ANDREJA EGLIŠA
LNF PĀRSTĀVniecība**

ZVIEDRIJĀ

PADOMES PĀRSTĀVI

Ieva Graufelde, pr.sēde

Tālrunis +46(0)737730051

ieva.graufelde@svenskakyrkan.se

Jānis Vikmanis, vice pr.sēdis

Tālrunis +46(0)702285685

janis.vikmanis@lobbyist.com

VALDES PĀRSTĀVI

Gabriela Balode

Tālrunis +46(0)87249941

gabriela.balodis@av.se

Zita Dzelzkalēja

Tālrunis +46(0)734164703

zita.dzelzkaleja@gmail.com

LATVIJĀ

VALDES PĀRSTĀVI

Inese Levāne

Tālrunis +37126829773

inesele77@inbox.lv

Māra Strautmane

Tālrunis +37126583334

maras.strautmane@gmail.com

Anna Šmite

Tālrunis +37167454845

annas@promedia.lv

KANĀDĀ

V. Tikiņš

299 Wright Ave.

TORONTO, ONT M6R 1L8

NORVĒIJĀ

H. Valdmanis

Refstadsvingen 3

NO-0589

Tālrunis +4722653504

harijs.valdmanis@gmail.com

AELNF darbība 2015.gadā

AELNF pārstāvji sadarbībā ar Zviedrijas latviešu apvienību un Latvijas vēstniecību Zviedrijā organizēja Ulda Neiburga referātu, Latvieši pasaulē - LAPA - referātu un Dzintras Gekas filmu "Dievputniņi" izrādi LV vēstniecībā, Stokholmā.

"Rietumu krasta biedrība Zviedrija-Latvija" daļēji sponsorēja Dāvida Holmerta fotogrāfiju par „Bēgļiem no Baltijas Gotlandē” izstādes rādīšanu Latvijā. Izstāde apceļoja 5 vietās Latvijā – Ļaudonu, Līvānus, Valmieru, Liepāju un Jūrkalni. Izstāde Andreja Ēgliša Ļaudonas vidusskolā notika skolas muzejā. Stāsti bija par cilvēkiem, kuri devās ar zvejnieku laivām pāri jūrai uz Zviedriju, bēgot no atkārtotas padomju varas okupācijas. Stāsts bija par „bez bailīgajiem” jauniešiem, kuri atkārtotas reizes devās pāri jūrai, lai palīdzētu tūkstošiem latviešu tikt drošībā. Ļaudonas jaunieši tik daudz nezināja par bēgļiem laivās pāri jūrai un jautājumi bija konkrēti par vilņa augstumu, par attālumu un cik ilgā laikā var nokļūt Gotlandes krastā. Toties jaunieši labi zin par deportācijām austrumu virzienā.

Līvānu pirmajā vidusskolā sapulcējās gan skolēni gan pensionāri. Arī šeit jauniešiem jautājumi bija konkrēti, bet bija arī skolēni, kuriem radi bija aizbēguši uz Zviedriju. Valmierā izstāde bija apvienota ar 25.martā deportēto piemiņas dienu muzejā. Galvenā persona bija Ēriks Tomsons, viens no "bez bailīgajiem". Par to viņš tika notiesāts un deportēts uz Sibīriju. Viņam veicās un viņš varēja atgriezties dzimtenē.

Liepājas jaunieši zin par bēgļiem pāri jūrai, jo no Liepājas izbrauca daudzi, kā arī pēdējās laivas. Jautājumi bija arī par izdotajiem latviešu leģionāriem.

Jūrkalnē visi zin par bēgļiem pāri jūrai. Katrā saimniecībā uzturējas bēgli, par kuriem vajadzēja rūpēties. Tur vēl dzīvo cilvēki, kuriem neizdevās izglābties pāri jūrai. Lidija Lasmane stāsta, ka tā laiva, ar kuru viņai bija paredzēts bēgt, nepienāca! Jūrkalnē 2000.gadā uzstādīja pieminēkli bēgļiem – Cerību buru!

Izstāde ir arī ceļojusi pa vairākām Zviedrijas pilsētām. No 15.oktobra jauna izstāde ir apskatāma Latvijas Nacionālajā Bibliotēkā, Rīgā.

**LŪDZAM, AE LNF ATBALSTĪTĀJU MAKSU - 100 KR. VAI PĒC IESKATIEM -
IEMAKSĀT:**

LETTISKA NATIONELLA FONDEN POSTGIRO 351482-5

**AE LNF INFORMĀCIJAS IZDEVUMU IZSŪTAM ATBALSTĪTĀJIEM,
ATBALSTU SAŅĒMĒJIEM UN LATVIEŠU AVĪZĒM**

PALDIES DEVĒJIEM, PALDIES PĀRSTĀVJIEM! AELNF SAIME